ฐานข้อมูลทางชีวภาพของผู้ไม่มีสัญชาติไทย

Biological database of non-Thai citizens

อรุณพร นครพุ่ม และ ศิริรัตน์ ชูสกุลเกรียง

Arunphon Nakornphum and Sirirat Choosakulkrieng

คณะวิทยาศาสตร์ สาขานิติวิทยาศาสตร์และงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร

Faculty of Science, Department of Forensic Science and Criminal Justice, Silpakorn University

arunphon@hotmail.com โทรศัพท์ 062-351-4935

Received 18/10/2563

Revised 22/10/2564

Accepted 02/11/2564

บทคัดย่อ

ปัจจุบันมีกลุ่มคนจำนวนมากอพยพเข้ามาในประเทศไทย โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการอพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาตั้งรกรากในประเทศไทย กลุ่มคนที่ลักลอบเข้าเมืองมาโดยผิดกฎหมาย รวมถึงการเข้าเมืองโดยถูกกฎหมายเพื่อมาท่องเที่ยวหรือเพื่อการศึกษาแต่เปลี่ยนวัตถุประสงค์มาประกอบอาชีพในประเทศ เป็นต้น ประกอบกับกระแสโลกาภิวัตน์ส่งผลให้หลายประเทศในปัจจุบันต้องเตรียมการรับมือกับปัญหาความมั่นคงที่มาในรูปแบบใหม่ ๆ อย่างที่ไม่เคยพบมาก่อนโดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Crimes)

การศึกษาวิจัยเรื่องฐานข้อมูลทางชีวภาพของบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดทำฐานข้อมูลทางชีวภาพของบุคคลในต่างประเทศ 2. เพื่อศึกษารูปแบบการนำข้อมูลทางชีวภาพของบุคคลมาใช้ประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของต่างประเทศและในประเทศ และ 3. เพื่อศึกษาและกำหนดรูปแบบการจัดทำฐานข้อมูลทางชีวภาพของบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย สำหรับวิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยใช้รูปแบบงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการทบทวนวรรณกรรมเป็นหลัก (Review Literature) ด้วยการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ของประเทศต่าง ๆ เกี่ยวกับฐานข้อมูลทางชีวภาพของบุคคลในต่างประเทศ การศึกษาแนวทางในการดำเนินการกับกลุ่มคนที่ไม่ใช่คนในชาติ (กลุ่มคนไร้สัญชาติ คนไร้รัฐ คนพลัดถิ่น ผู้อพยพ และผู้ลี้ภัย) ในบริบทของประเทศตะวันตก เพื่อนำมากำหนดรูปแบบในการบริหารจัดการกลุ่มบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย

ปัจจุบันทุกประเทศให้ความสนใจเรื่องความมั่นคงและเรื่องสิทธิมนุษยชนควบคู่กัน ประกอบกับการเคลื่อนย้ายของบุคคล รวมตลอดถึงข้อมูล ข่าวสารภายใต้กระแสโลกาภิวัฒน์เป็นไปได้โดยง่าย หากมีกลไกหรือฐานข้อมูลสำหรับควบคุมหรือจัดระเบียบบุคคลในการเคลื่อนย้ายหรือเดินทางข้ามแดน โดยเฉพาะประเทศในกลุ่มอาเซียน ก็จะสามารถเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบและป้องกันการกระทำความผิดในลักษณะข้ามชาติได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ: ฐานข้อมูล สัญชาติ ข้อมูลทางชีวภาพของบุคคล

Abstract

Today many people are immigrating to Thailand unlawfully. Whether they are immigration to settle in Thailand or a group of people smuggled into the city illegally Including legal immigration for tourism or study but change the objective to make a career in the country. Coupled with globalization, many countries have to prepare to deal with new forms of security problems like never before especially transnational crime.

Research studies on the necessity of establishing a biological database of non-Thai citizens the objectives are 1. to study a model for preparing a biological database of persons abroad 2. to study patterns for the utilization of biological information of persons in maintaining order and security in western countries; and 3. to study and formulate biological databases of persons without Thai nationalities. The researcher used a qualitative research model by using the review literature method with documentary research about biological database of persons abroad ,studying the guidelines for dealing with non-national groups. (Stateless people, diaspora, immigrants, and refugees) in the context of western countries to determine a model for the management of non-Thai citizens who live in Thailand.

Nowadays, all countries are concerned with security and human rights. Coupled with the movement of people including the information under globalization is easily possible. If there is a mechanism or database for controlling or organizing people in moving or roaming a border especially in ASEAN countries it can be a tool for detecting and preventing transnational offenses as well.

Keywords: Database, nationality, biological

1. บทนำ

กลุ่มบุคคลผู้ไร้รัฐในประเทศไทย ครอบคลุมถึง ผู้ที่เข้ามาในผืนแผ่นดินไทยโดยไร้สถานะทางกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้อพยพ กลุ่มคนชายขอบ อาทิ กลุ่มชาติพันธุ์หรือชนกลุ่มน้อย คนไร้รัฐตามกฎหมาย หรือคนไร้สัญชาติ เด็กไร้สัญชาติ แรงงานข้ามชาติ เป็นต้น โดยกลุ่มผู้ไม่มีสถานะทางกฎหมายเหล่านี้ ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในหลากหลายแง่มุม อาทิ **ผลกระทบต่อสังคม** เช่น ปัญหาการให้สัญชาติไทยแก่บุตรที่เกิดในประเทศไทยโดยมีพ่อแม่เป็นคนไร้สถานะทางกฎหมายอาจเพิ่มมากขึ้นซึ่งจะเป็นการเพิ่มภาระด้านงบประมาณของประเทศในอนาคต และปัญหาด้านอาชญากรรมอาจเพิ่มมากขึ้น **ผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติและความปลอดภัยของสังคม** อาจมีความขัดแย้งกับกลุ่มคนที่มีเชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรม และความเชื่อที่แตกต่างกัน อาจนำไปสู่การเรียกร้องขอปกครองตนเอง และอาจมีการแก้ปัญหาด้วยการสู้รบกันจนกลายเป็นสงครามที่สร้างความเสียหายให้แก่ประเทศชาติ **ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและงบประมาณรายจ่าย** การเข้ามาของคนไร้สถานะทางกฎหมายจะเป็นการเพิ่มผู้ใช้บริการสาธารณะในประเทศ ซึ่งเมื่อรวมกับคนไทยผู้ใช้บริการก็จะทำให้ปริมาณผู้ใช้บริการสาธารณะโดยรวมเพิ่มขึ้นส่งผลให้รัฐต้องเพิ่มบุคลากรและงบประมาณเพื่อให้บริการเพิ่มขึ้นตามปริมาณผู้ใช้บริการที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน และ**ผลกระทบทางด้านสุขภาพอนามัย** กลุ่มคนเหล่านี้อาจนำโรคติดต่อเข้ามาในประเทศไทย และจะกลายเป็นตัวการในการแพร่ขยายโรคที่ติดมาไปสู่ชุมชน ซึ่งส่งผลต่อหน่วยงานสาธารณสุขและหน่วยงานฝ่ายปกครองที่จะต้องเตรียมการทั้งอุปกรณ์ บุคลากรสายแพทย์และพยาบาล อาคารสถานที่ และรวมทั้งงบประมาณให้พร้อมเพรียงเพื่อแก้ไขปัญหานี้ ปัจจุบันการตรวจพิสูจน์ DNA มีประโยชน์อย่างมากในทางนิติวิทยาศาสตร์และกระบวนการยุติธรรม ซึ่งในกลุ่มประเทศ EU ได้มีการกำหนดไว้ใน PrÜm Treaty หรือที่เรียกโดยทั่วไปว่า ระบอบ PrÜm (PrÜm Regime) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบูรณาการความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ การก่อการร้าย และการอพยพเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ด้วยการส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล DNA ลายพิมพ์นิ้วมือ และข้อมูลยานพาหนะ ระหว่างประเทศสมาชิก EU ด้วยกัน สำหรับประเทศไทย กระบวนการทางวิทยาศาสตร์มีบทบาทที่สำคัญในกระบวนการยุติธรรม ประเทศไทยยอมรับพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม และถือได้ว่าพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพยานหลักฐานประเภทสารพันธุกรรม (DNA) มีประโยชน์อย่างมากในการคลี่คลายคดี และประเทศไทยโดยสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ได้มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกัน ระหว่างสถาบันนิติวิทยาศาสตร์กับสำนักงานสอบสวนกลางแห่งสหรัฐอเมริกา (Federal Bureau of Investigation : FBI) เพื่อใช้ระบบฐานข้อมูลร่วมกัน

ผ่านระบบ CODIS Combined DNA Index System และสถาบันนิติวิทยาศาสตร์มีการจัดเก็บรูปแบบสารพันธุกรรมภายในฐานข้อมูลสารพันธุกรรมทางนิติวิทยาศาสตร์ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2546 จนถึงปัจจุบัน มากกว่า 100,000 รายการ สามารถตรวจเปรียบเทียบรูปแบบสารพันธุกรรม (Matching) ได้แล้วมากกว่า 1,000 รายการ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการคลี่คลายคดีในชั้นศาลจนสามารถนำผู้ต้องหามาตัดสินรับโทษตามกระบวนการยุติธรรม

จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศพบว่า มีการใช้ประโยชน์จาก DNA ในการสืบหาสายสัมพันธ์ทางครอบครัวของบุคคล โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างพ่อ-ลูก เพื่อประโยชน์ในการรับรองสถานะของบุคคลทางกฎหมาย เช่น ในประเทศไทย สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ได้ดำเนินการจัดเก็บตัวอย่าง DNA ของบุคคลผู้ไม่มีสถานะทางกฎหมาย ใน 9 ตำบลซึ่งมีเขตแดนติดกับประเทศพม่า เพื่อสืบค้นรากเหง้าของบุคคล และนำไปเป็นข้อมูลสำหรับการรับรองสถานะความเป็นคนไทย ซึ่งเมื่อบุคคลเหล่านี้ได้รับการรับรองสถานะแล้วก็จะมีสิทธิในความเป็นพลเมืองไทย มีบัตรประจำตัวประชาชน ตลอดจนสามารถรับบริการสาธารณะในฐานะประชาชนคนไทย อันเป็นการลดปัญหาทางสังคมได้ประการหนึ่ง นอกจากนี้ได้มีงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดทำฐานข้อมูล DNA ในประเทศไทย เพื่อรวบรวม DNA ของบุคคลที่มีกฎหมายอนุญาตให้จัดเก็บ อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งโดยเฉพาะ เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนและคลี่คลายคดีอาชญากรรม

2. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลเอกสาร (Documentary research) เป็นหลัก เนื่องจากผู้วิจัยต้องการทราบรูปแบบในการบริหารจัดการกลุ่มคนที่ไม่ใช่คนในชาติ (กลุ่มคนไร้สัญชาติ คนไร้รัฐ คนพลัดถิ่น ผู้อพยพ และผู้ลี้ภัย) ของประเทศตะวันตก จึงจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าถึงรูปแบบการดำเนินการของแต่ละประเทศ รวมถึงศึกษาอนุสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำฐานข้อมูลทางชีวภาพ ตลอดจนรูปแบบการจัดทำฐานข้อมูลกลุ่มบุคคลผู้ลี้ภัยและเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของสหภาพยุโรป

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลด้วยการทบทวนวรรณกรรม ประกอบไปด้วย แนวความคิดเกี่ยวกับโลกาภิวัฒน์ (Globalization) แนวคิดประชาธิปไตยแบบเสรีนิยม (Liberal Democracy) แนวคิดเกี่ยวกับสัญชาติ คนไร้สัญชาติและคนไร้รัฐ แนวคิดและความหมายของผู้ลี้ภัย (Refugee) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอพยพโยกย้าย แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นพลเมือง (Citizenship) แนวความคิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย การนำกระบวนการทางนิติวิทยาศาสตร์มาปรับใช้ในการพิสูจน์บุคคล แนวคิดการจัดทำฐานข้อมูลผู้ลี้ภัยและผู้อพยพเข้าเมือง แนวคิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลส่วนบุคคลภายใต้ Prüm Treaty และงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อนำมาวิเคราะห์รูปแบบในการจัดทำฐานข้อมูลทางชีวภาพของบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย และกำหนดประเด็นในการศึกษา ดังนี้

1. รูปแบบการจัดทำฐานข้อมูลทางชีวภาพของบุคคลในต่างประเทศ
2. รูปแบบการนำข้อมูลทางชีวภาพของบุคคลมาใช้ประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของต่างประเทศและในประเทศ
3. การกำหนดรูปแบบการจัดทำฐานข้อมูลทางชีวภาพของบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย

3. ผลการวิจัย

3.1 รูปแบบการจัดทำฐานข้อมูลทางชีวภาพของบุคคลในต่างประเทศ

ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบการจัดทำฐานข้อมูลผู้ลี้ภัยและอพยพเข้าเมืองของสหภาพยุโรป โดยฐานข้อมูลนี้ได้ดำเนินการภายใต้ข้อตกลงดับลิน (Dublin Regulation) ด้วยการจัดให้มีฐานข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือของสหภาพยุโรป มีชื่อเรียกว่า ระบบ Eurodac หรือ (European Dactyloscopy) เป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมลายพิมพ์นิ้วมือของผู้ขอลี้ภัยและผู้ข้ามพรมแดนโดยผิดปกติ ซึ่งมีอายุ 14 ปีขึ้นไป และในปัจจุบันได้มีข้อเสนอในการปรับอายุของผู้ถูกจัดเก็บมาเป็นตั้งแต่อายุ 6 ปี ขึ้นไป โดยลายพิมพ์นิ้วมือเหล่านี้จะถูกส่งด้วยระบบดิจิทัลไปยังหน่วยงานกลางของคณะกรรมาธิการยุโรป

เพื่อดำเนินการตรวจสอบโดยอัตโนมัติบนฐานข้อมูลที่จัดเก็บไว้ ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกในการบริหารจัดการข้อมูลผู้ลี้ภัยและผู้อพยพเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถพิจารณาได้ว่าผู้ขอลี้ภัยได้สมัครขอลี้ภัยในรัฐสมาชิกสหภาพยุโรปอื่นแล้วหรือผ่านการลักลอบผ่านประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปอื่นอย่างผิดกฎหมายหรือไม่ ซึ่งหากตรวจพบว่า ลายพิมพ์นิ้วมือ ได้เคยถูกบันทึกไว้แล้ว ณ ประเทศสมาชิกอื่น ผู้ที่ขอแสวงหาที่พักพิงหรือผู้ขอลี้ภัยก็จะต้องถูกส่งกลับไปยังประเทศนั้น ๆ สำหรับข้อมูลที่ถูกจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูล Eurodac เป็นไปตามข้อตกลงดับลินที่สาม (Dublin III) ประกอบไปด้วย ลายพิมพ์นิ้วมือบุคคลทั้งสิบนิ้ว ข้อมูลของรัฐต้นทาง สถานที่ วันที่ของการขอความคุ้มครองระหว่างประเทศ (ถ้ามี) เพศของบุคคลนั้น และหมายเลขอ้างอิง โดยสรุปแล้วในการระบุตัวตนของบุคคลตามมาตรฐานของ Eurodac คือ ระบบจะดำเนินการเปรียบเทียบลายพิมพ์นิ้วมือ โดยระบบจะไม่จัดเก็บข้อมูลส่วนตัวของบุคคล อาทิ ชื่อ สถานที่เกิด วันเกิด เป็นต้น และในฐานข้อมูลจะไม่ปรากฏรูปภาพของบุคคล ตลอดจนไม่มีระบบการจดจำใบหน้า จากผลสำรวจของเว็ปไซต์ THALES Group ได้จัดอันดับประเทศที่เป็นต้นกำเนิดของการขอลี้ภัยในต่างประเทศ เรียงตามลำดับ 10 ประเทศ ในปี ค.ศ. 2019 ดังนี้ ซีเรีย อัฟกานิสถาน เวเนซูเอล่า โคลัมเบีย อิรัก ตุรกี ปากีสถาน จอร์เจีย ไนจีเรีย อิหร่าน และแอลบาเนีย ระบบการคุ้มครองข้อมูลของ Eurodac อยู่ภายใต้กรอบกฎหมายของในการคุ้มของประเทศสมาชิกภายใต้ข้อตกลงดับลิน (Dublin Regulation) ซึ่งอยู่ในการควบคุมของ European Data Protection Supervisor (EDPS) และ Data Protection Officer (DPO) ของหน่วยงาน European Union Agency for the Operational Management of Large-Scale IT Systems in the Area of Freedom, Security and Justice (eu-LISA) โดย EDPS ได้กำหนดมาตรฐานในการดำเนินการตรวจสอบตามปกติ ซึ่งการจัดเก็บข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือของบุคคลนั้นมีกำหนดระยะเวลาการจัดเก็บไม่เท่ากัน โดยลายพิมพ์นิ้วมือของกลุ่มผู้ขอลี้ภัยจะจัดเก็บไว้ในระบบ เป็นเวลา 10 ปี สำหรับกลุ่มบุคคลผู้เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย จะถูกจัดเก็บไว้เป็นเวลา 18 เดือน โดยข้อมูล ณ ค.ศ. 2019 มีข้อมูลของกลุ่มผู้ขอลี้ภัยจำนวน 97% ในส่วนของการสืบค้นข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือของกลุ่มผู้ขอลี้ภัย พบว่ามีประเทศที่มีการสืบค้นข้อมูลสูงสูด ได้แก่ ฝรั่งเศส เยอรมัน สเปน กรีซ และอิตาลี สำหรับการสืบค้นข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือของกลุ่มผู้ข้ามพรมแดนโดยผิดกฎหมาย ประเทศที่มีการสืบค้นข้อมูลสูงสูด ได้แก่ กรีซ สเปน อิตาลี และมีกรณีการสืบค้นข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือของกลุ่มผู้อาศัยอยู่ในประเทศสมาชิกโดยผิดกฎหมาย ประเทศที่มีการสืบค้นข้อมูลสูงสูด ได้แก่ เยอรมัน กรีซ เบลเยี่ยม อิตาลี และฝรั่งเศส ทั้งนี้ บุคคลที่ถูกจัดเก็บลายพิมพ์นิ้วมือ สามารถร้องขอในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของตนได้

นอกจากนี้ในอนุสัญญา PrÜm (PrÜm Treaty) ซึ่งเป็นความร่วมมือกันระหว่างประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป จำนวน 7 ประเทศ ได้แก่ เบลเยี่ยม เยอรมนี สเปน ฝรั่งเศส ลักซัมเบอร์ก เนเธอร์แลนด์ และออสเตรีย โดยมีวัตถุประสงค์ในการสร้างความร่วมมือกันระหว่างประเทศสมาชิกเพื่อพัฒนาระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการต่อต้านการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามพรมแดน และการอพยพเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ด้วยการดำเนินการภายใต้กรอบกฎหมายของสหภาพยุโรป โดยอนุสัญญานี้ได้ลงนามโดยภาคีคู่สัญญา ณ เมือง Prüm ประเทศเยอรมนี เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม ค.ศ. 2005 และในปี ค.ศ. 2008 คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปได้มีข้อตกลงสองฉบับ (Prüm Decisions) และได้นำมาปรับปรุงให้เป็นส่วนหนึ่งในกรอบกฎหมายของสหภาพยุโรป ในอนุสัญญาฉบับนี้วางข้อกำหนดให้รัฐสมาชิกจัดให้มีฐานข้อมูล DNA ในระดับประเทศของตน เพื่อประโยชน์ในการสอบสวนความผิดทางอาญา และการประมวลผลข้อมูลที่เก็บไว้เหล่านั้นจะต้องสอดคล้องกับกฎหมายของแต่ละประเทศ ทั้งนี้ ข้อมูล DNA ตลอดจนข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือที่จัดเก็บไว้ภาคีคู่สัญญาที่ดำเนินการจัดเก็บจะต้องจัดให้มีรายละเอียดอ้างอิงของข้อมูล (reference data) ซึ่งข้อมูลอ้างอิงนี้สร้างจากส่วนที่ไม่ได้เข้ารหัสของ DNA และข้อมูลอ้างอิงต้องไม่มีข้อมูลใดที่จะสามารถระบุตัวตนของบุคคลผู้เป็นเจ้าของ DNA ได้โดยตรง และในการสืบค้นข้อมูลจะต้องไม่สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ นอกจากนี้ภาคีคู่สัญญา ต้องจัดให้มีหน่วยประสานงานระดับชาติ (National contact point) โดยหน่วยประสานงานนี้จะกำกับการสืบค้นและเปรียบเทียบฐานข้อมูลกับประเทศภาคีคู่สัญญา ด้วยการเปรียบเทียบข้อมูล DNA ตลอดจนลายพิมพ์นิ้วมือกับอุปกรณ์จับคู่ (matching machine) จากระบบคอมพิวเตอร์ในประเทศภาคีคู่สัญญา ประเทศที่ร้องขอข้อมูลสามารถสืบค้นข้อมูลได้โดยอัตโนมัติ กรณีการร้องขอเป็นทางการผ่านหน่วยประสานงานระดับชาติ ภาคีจะดำเนินการโดยการส่ง e-mail เพื่อ

ขอข้อมูล จากนั้นเจ้าหน้าที่ของประเทศที่ถูกร้องขอจะดำเนินการสืบค้นข้อมูลจากหน่วยประสานงานระดับชาติ หากมีข้อมูลตามที่ร้องขอ (hit) เจ้าหน้าที่จะให้ข้อมูลอ้างอิง (ระบุเป็นหมายเลข) ซึ่งหน่วยงานที่ขอจะสามารถใช้ข้อมูลอ้างอิงเพื่อนำไปสืบค้นข้อมูลจากบุคคลที่ถูกจัดเก็บ DNA หรือลายพิมพ์นิ้วมือต่อไป โดยการดำเนินการสืบค้นเหล่านี้ ต้องสอดคล้องกับกฎหมายภายใน รวมถึงกฎระเบียบต่าง ๆ ของประเทศ ด้วย

ตารางที่ 1 สรุปการจัดตั้งฐานข้อมูลทางชีวภาพของบุคคล

ฐานข้อมูล	กฎหมายรองรับ	ข้อมูลที่จัดเก็บ
1. ฐานข้อมูลสำหรับผู้ลี้ภัยและผู้อพยพเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย (Eurodac)	ระเบียบดับลินที่ 3 (Dublin Regulation III)	ลายพิมพ์นิ้วมือของบุคคล อายุตั้งแต่ 14 ปีขึ้นไป
2. ฐานข้อมูล DNA ระดับประเทศ (national DNA analysis files)	PrÜm Treaty	จัดเก็บ DNA ของบุคคล

3.2 รูปแบบการนำข้อมูลทางชีวภาพของบุคคลมาใช้ประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของต่างประเทศและในประเทศ

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า กระแสโลกาภิวัฒน์ ได้เข้ามามีบทบาทในประชาคมโลกเป็นอย่างมาก เห็นได้จากระบบเทคโนโลยีสื่อสารที่รวดเร็วฉับไวในปัจจุบันส่งผลให้การดำเนินชีวิตของผู้คนเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก จากอดีตที่การติดต่อสื่อสารเป็นไปด้วยความยากลำบาก ไม่ว่าจะเป็นการใช้นกพิราบสื่อสาร ระบบจดหมาย ระบบโทรเลข โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต จนมาถึงการติดต่อแบบไร้สายอย่างเช่นปัจจุบัน ส่งผลให้เส้นแบ่งเขตแดนที่เคยชัดเจนกลับเบาบางลง ความไกลห่างทางกายภาพ ไม่เป็นอุปสรรคในการติดต่อสื่อสาร ตลอดจนการทำธุรกรรมต่าง ๆ สามารถดำเนินการในลักษณะข้ามชาติ โดยใช้เวลาชั่วพริบตา โลกาภิวัฒน์ จึงถือเป็นจุดกำเนิดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในระดับโลก ประกอบกับแนวคิดประชาธิปไตยแบบเสรีนิยม ส่งผลให้เกิดกระแสของการปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชน สิทธิพลเมือง เสรีภาพพลเมือง และเสรีภาพทางการเมืองมีความเท่าเทียมกันสำหรับทุกคน ด้วยเหตุนี้ปัญหาของบุคคลที่อยู่ในสถานะไร้สัญชาติ ไร้รัฐ ได้รับผลกระทบในการถูกมองข้ามเรื่องสิทธิมนุษยชน การขาดสิทธิในฐานะเป็นพลเมือง การขาดเสรีภาพในการเดินทาง การขาดโอกาสทางการศึกษา ตลอดจนการรักษาสุขภาพ เป็นต้น เช่นเดียวกันกับบุคคลที่อยู่ในสถานภาพผู้ลี้ภัย ซึ่งจำเป็นต้องทิ้งประเทศบ้านเกิดของตนเอง เนื่องจากความหวาดกลัวการถูกประหัตประหารหรือได้รับการคุกคามต่อชีวิตเนื่องจากสาเหตุข้อหนึ่งข้อใด เช่น เชื้อชาติ ศาสนาสัญชาติ สมาชิกภาพในกลุ่มทางสังคม และสมาชิกภาพในกลุ่มความคิดทางการเมือง ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะพบปัญหาอุปสรรคในการดำรงชีวิตอยู่ในต่างประเทศ จึงจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากประเทศที่ตนลี้ภัยไปอาศัยอยู่ เห็นได้ว่าจากสถานการณ์ที่กล่าวมาข้างต้น บุคคลที่ไม่ใช่คนของรัฐจะถูกปฏิเสธว่าไม่ใช่พลเมืองของรัฐ ทำให้ไม่ได้รับสิทธิตลอดจนหน้าที่ในฐานะเป็นพลเมืองของประเทศ และหากคนเหล่านี้เพิ่มจำนวนมากขึ้นโดยขาดกลไกการควบคุมก็จะส่งผลกระทบต่อประเทศและสังคมโลกในระยะยาว ด้วยเหตุนี้ จึงเกิดแนวคิดในการนำหลักการทางวิทยาศาสตร์เข้ามาเชื่อมโยงกับระบอบการเมืองเพื่อวิเคราะห์ความเป็นพลเมืองในเชิงชีววิทยา หรือพลเมืองทางชีวภาพ (Biological / Genetic Citizenship) เห็นได้จากการใช้ประโยชน์จากลายพิมพ์นิ้วมือ (Fingerprint) รวมถึงการนำ DNA มาใช้ประโยชน์ในกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเป็นชาติ (National) และความเป็นพลเมือง (Citizenship) ในมุมมองของรัฐ-ชาติ (Nation-State) มีการนำแนวความคิดเกี่ยวกับเชื้อชาติ (race) และประชากรศาสตร์ (demography) มาเชื่อมโยงกันเกิดเป็นแนวคิดของพลเมืองกับความเชื่อเกี่ยวกับการดำรงอยู่ทางชีววิทยาของมนุษย์ในฐานะปัจเจกบุคคลในครอบครัวและเชื้อสายในฐานะชุมชน และในฐานะประชากรและเผ่าพันธุ์ของมนุษย์ เช่นเดียวกับมิติอื่นของความเป็นพลเมือง ความเป็นพลเมืองทางชีววิทยาอยู่ระหว่างการเปลี่ยนแปลงและปรับเปลี่ยนอาณาเขตใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในมิติท้องถิ่น มิติระดับชาติและการข้ามชาติ และเพื่อการรักษาความสงบเรียบร้อยและการรักษาความมั่นคงภายในของประเทศ ได้มีการนำกระบวนการทางนิติวิทยาศาสตร์มาปรับใช้เพื่อประโยชน์ในการพิสูจน์ตัวตนของบุคคล ได้แก่ การรวมตัวของครอบครัว (Family Reunification) รูปแบบ

การย้ายถิ่นเพื่อการรวมตัวของครอบครัว หรือที่เรียกว่า Family Reunification หมายถึง กระบวนการให้สมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะ บุตร คู่สมรส และผู้สูงอายุที่มีลักษณะพึ่งพิง ได้มีโอกาสอาศัยอยู่รวมกันในฐานะสมาชิกของครอบครัว โดยแนวคิดนี้สืบเนื่องมาจากการเคารพในสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลดังที่ปรากฏในมาตรา 16 แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of human Rights) มาตรา 8 แห่งอนุสัญญายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (European Convention on Human Rights) กฎบัตรสังคมยุโรป ซึ่งปรับแก้ในปี ค.ศ.1996 (European Social Charter revised 1996) อนุสัญญายุโรปว่าด้วยสถานะทางกฎหมายของแรงงานข้ามชาติ ปี ค.ศ.1977 (European Convention on the Legal Status of Migrant Workers 1977) และคำสั่งของสหภาพยุโรปว่าด้วยสิทธิในการรวมครอบครัวใหม่ (EU Directive on the right to family reunification) นอกจากนี้ในที่ประชุมรัฐสภาของยุโรป (The Parliamentary Assembly of the Council of Europe : PACE) ได้ให้การสนับสนุนสิทธินี้ด้วยการกำหนดไว้ในข้อแนะนำที่ 1686 (recommendation 1686) และใน Position paper on family reunification ในปี ค.ศ. 2012 อีกด้วย สำหรับการรวมครอบครัว (Family Reunification) ได้มีการนำการทดสอบ DNA มาใช้เป็นหลัก เนื่องจากการแสดงเอกสารหลักฐานส่วนบุคคล สำหรับใช้ในการพิสูจน์ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอาจไม่เพียงพอหรือในบางกรณีอาจไม่เป็นที่น่าเชื่อถือ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ยื่นคำขอรวมครอบครัวที่มาจากแอฟริกา เอเชีย และประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งกลุ่มประเทศเหล่านี้ติดอันดับของความไม่น่าเชื่อถือในเรื่องของเอกสารแสดงตัวตน รวมถึงบางประเทศที่มีการลี้ภัยทางการเมือง อาทิ โซมาเลีย เอริเทรีย และพม่า จึงมีความจำเป็นต้องใช้การพิสูจน์ DNA เพื่อให้สามารถยืนยันความสัมพันธ์ของบุคคลได้อย่างแม่นยำ (Torsten Heinemann and Thomas Lemke, 2014) ทั้งนี้หลายประเทศในยุโรปและสหรัฐอเมริกาได้มีการออกนโยบายเกี่ยวกับการรวมตัวของครอบครัว ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมนำมาวิเคราะห์ ดังนี้

ประเทศเยอรมนี ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการตรวจสอบความสัมพันธ์ทางเครือญาติโดยนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาปรับใช้ในกรณีที่มีความประสงค์จะพิสูจน์ความสัมพันธ์ของบุคคล ในช่วงปี ค.ศ. 1990 หลายประเทศได้ริเริ่มนำการวิเคราะห์ DNA มาให้แก้ปัญหาเหล่านี้ ในกรณีที่พบว่าข้อมูลที่ผู้ขอนำมาแสดงในส่วนที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางครอบครัวไม่มีความชัดเจน จะมีการการทดสอบความสัมพันธ์ทางเครือญาติเพื่อประกอบในการตัดสินใจในกรณีการอพยพเข้าเมือง การดำเนินการเกี่ยวกับคนเข้าเมืองของประเทศเยอรมนี ถือปฏิบัติตามกฎหมาย Resident Act ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ Immigration Act โดย Resident Act เป็นการปรับปรุงแก้ไขมาจาก Aliens Act 2005 มีการนำหลักเกณฑ์จาก Council Directive 2003/86/EC และนำมาปรับจนเป็นกฎหมายภายในประเทศ โดยเรื่องเกี่ยวกับ family reunification อยู่ในหมวดที่ 6 มาตรา 27-36 ใน Resident Act ระบุถึงสิทธิในการ family reunification มีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องความเป็นครอบครัวด้วยกฎหมายพื้นฐาน โดยกำหนดให้คู่สมรสทั้งชาวเยอรมัน และไม่ใช่ชาวเยอรมัน ซึ่งมีที่อยู่อาศัยชั่วคราว หรือได้รับอนุญาตให้อยู่อาศัยในประเทศ สามารถสนับสนุนผู้ขอสิทธิ family reunification ได้ โดยผู้สนับสนุนนั้นต้องสมรสกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย มีรายได้เหมาะสมและเพียงพอในการดำรงชีวิตอยู่สำหรับครอบครัวของตน ในส่วนของผู้ลี้ภัย และผู้ขอลี้ภัยที่ได้รับการยอมรับ ไม่จำเป็นต้องจัดเตรียมรายได้ และจัดหาที่อยู่อาศัย หากดำเนินการยื่นขอ family reunification ภายใน 3 เดือน หลังจาก Federal Office for Migration and Refugees ได้ให้การยอมรับอย่างเป็นทางการ สมาชิกในครอบครัวซึ่งขอ family reunification ในเยอรมนี ต้องพิสูจน์สถานะตนเองด้วยเอกสารของทางราชการ

ประเทศอิสราเอล ถือได้ว่าเป็นรัฐต้นกำเนิดของชาวยิว (the homeland of the Jewish people) โดยมีหลักการว่าชาวยิวทุกคนมีสิทธิที่เป็นพลเมืองของประเทศอิสราเอลตาม Citizenship Law ในปี ค.ศ. 1970 ได้มีการปรับปรุงแก้ไข Citizenship Law โดยกำหนดคำนิยามไว้ว่า “ชาวยิว” หมายถึง บุคคลที่เกิดจากมารดาซึ่งเป็นชาวยิว หรือมีการเปลี่ยนแปลงมานับถือศาสนายิวและไม่ได้เป็นสมาชิกหรือนับถือศาสนาอื่น นอกจากนี้ยังรวมไปถึง ลูก หลานของชาวยิว คู่สมรสของชาวยิว คู่สมรสของลูกหลานชาวยิว ยกเว้นชาวยิวที่เปลี่ยนไปนับถือศาสนาอื่น ประกอบกับประเทศอิสราเอลมีระบบยุติธรรม 2 ระบบ คือมีการพิจารณาคดีพลเรือนและคดีตามกฎหมายศาสนา โดยกฎหมายของประเทศ

อิสราเอลครอบคลุมไปถึงสิทธิในการดำรงชีวิตส่วนบุคคล เช่น การแต่งงาน การหย่าร้างซึ่งเรื่องเหล่านี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของหลักการทางศาสนา โดยชาวยิวเท่านั้นที่จะต้องถือปฏิบัติตามหลักกฎหมายศาสนา ดังนั้น บุคคลที่จะเข้าเมืองหรือประสงค์ที่จะเป็นพลเมืองของประเทศอิสราเอลต้องผ่านกระบวนการตรวจสอบ DNA ก่อน โดยเฉพาะกลุ่มคนจากประเทศรัสเซีย โดยกฎเกณฑ์นี้ถูกระบุไว้ในกฎหมายภายในของประเทศ (Israel's Law of Return) เพื่อให้บุคคลที่อ้างสิทธิในความเป็นคนยิวทุกคน ต้องได้รับการพิสูจน์ให้มั่นใจว่าเป็นคนยิวโดยแท้จริง ดังนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยของอิสราเอล จึงได้กำหนดว่าการตรวจสอบ DNA ของบุคคลที่จะมาเป็นพลเมืองของประเทศอิสราเอล จะเป็นตรวจพิสูจน์เพื่อสืบหาสายสัมพันธ์ของบุคคลเพื่ออ้างสิทธิความเป็นพลเมืองเท่านั้น

ประเทศฟินแลนด์ เป็นประเทศแรก ๆ ที่ริเริ่มการนำ DNA มาใช้ทดสอบในการดำเนินการ Family Reunification และเป็นหนึ่งในประเทศแรก ๆ ที่รวบรวมกฎระเบียบของการทดสอบตามกฎหมายและกำหนดขั้นตอนมาตรฐานการจัดการเกี่ยวกับการย้ายถิ่นฐาน โดยมีกฎหมายสำหรับดำเนินการ คือ Aliens Act 2000 (SDK 301/2004) ในปี ค.ศ. 2006 มีการจัดทำ Application ที่เรียกว่า Finnish System เป็นศูนย์รวมการประมวลผลการบริหารจัดการเกี่ยวกับการเข้าเมือง การออกใบอนุญาตการมีถิ่นที่อยู่ในประเทศ การขอลี้ภัย ตลอดจนการสั่งการให้การตรวจสอบ DNA จึงเป็นที่มาของการนำระบบการตรวจพิสูจน์บุคคลเข้าเมือง/รวมครอบครัว ด้วยกระบวนการตรวจ DNA ทั้งนี้ Aliens Act (SDK 301/2004) กำหนดว่ากรณีผู้ยื่นคำขอมีเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาไม่เพียงพอและมีเหตุจำเป็นเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองจะขอให้มีการตรวจพิสูจน์ DNA ได้โดยผู้ยื่นคำขอไม่มีภาระค่าใช้จ่าย ยกเว้น ผู้ยื่นคำขอชี้แจงข้อมูลอันเป็นเท็จ

ประเทศไทย มีการตรวจสารพันธุกรรม (หรือการตรวจดีเอ็นเอ) เป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่นำมาใช้พิสูจน์ความสัมพันธ์การเป็นบิดา มารดา บุตร และเครือญาติ กระบวนการขั้นตอนการตรวจสารพันธุกรรมตามกฎหมายทะเบียนราษฎรของไทย มีแนวปฏิบัติไว้ว่า บุคคลสัญชาติไทยที่ยังไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านสามารถยื่นคำร้อง ขอแจ้งการเกิดหรือเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านต่อนายทะเบียนอำเภอหรือ นายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ยื่นคำขอมีภูมิลำเนาอยู่พร้อมหลักฐานต่าง ๆ เพื่อพิสูจน์ตัวบุคคลซึ่งนายทะเบียนจะทำการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อพิจารณา หากเชื่อถือได้ก็จะทำการแจ้งการเกิดหรือเพิ่มชื่อให้กรณีพยานหลักฐานที่มีไม่เพียงพอหรือไม่น่าเชื่อถือ แต่มีการอ้างพยานบุคคลที่เป็นเครือญาติซึ่งมีสัญชาติไทยและสามารถตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรม (DNA) เพื่อยืนยันความสัมพันธ์กันได้ นายทะเบียนจะมีคำสั่งให้บุคคลดังกล่าวตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรม (DNA) กับญาติที่อ้างถึง เพื่อนำผลการตรวจพิสูจน์มาเป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาแจ้งการเกิดหรือเพิ่มชื่อในเอกสารทะเบียนราษฎร พร้อมกำหนดให้เลขประจำตัวประชาชนในสถานะบุคคลสัญชาติไทยต่อไป

ตารางที่ 2 สรุปกฎหมายรองรับกระบวนการ Family Reunification

ประเทศ	กฎหมายรองรับ
1. เยอรมัน	Resident Act
2. อิสราเอล	Citizenship Law
3. ฟินแลนด์	Aliens Act 2000 (SDK 301/2004)
4. ไทย	พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

4. สรุป

จากการทบทวนวรรณกรรม ภายใต้บริบทของทฤษฎีและแนวคิดทางสังคมศาสตร์ รวมทั้งการสังเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Synthesis) สามารถสรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

1. **รูปแบบการจัดทำฐานข้อมูลทางชีวภาพของบุคคลในต่างประเทศ** แยกออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

   1.1 ฐานข้อมูลสำหรับผู้ลี้ภัยและผู้อพยพเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ดำเนินการโดยสหภาพยุโรปภายใต้

ข้อตกลงดับลิน (Dublin Regulation) ดำเนินการโดยระบบที่เรียกว่า Eurodac ซึ่งเป็นระบบที่จัดเก็บข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือ (Fingerprint) ของบุคคลผู้ขอลี้ภัยและผู้ข้ามพรมแดนโดยผิดปกติ ตั้งแต่อายุ 14 ปี ขึ้นไป (มีข้อเสนอให้จัดเก็บตั้งแต่ 6 ปี ขึ้นไป) ข้อมูลที่ถูกจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูล Eurodac เป็นไปตามข้อตกลงดับลินที่สาม (Dublin III) ประกอบไปด้วย ลายพิมพ์นิ้วมือบุคคลทั้งสิบนิ้ว ข้อมูลของรัฐที่นำส่ง สถานที่และวันที่ของการขอความคุ้มครองระหว่างประเทศ (ถ้ามี) เพศของบุคคลนั้นและหมายเลขอ้างอิง การระบุตัวตนของบุคคลตามมาตรฐานของ Eurodac คือ ระบบจะดำเนินการเปรียบเทียบลายพิมพ์นิ้วมือ เพื่อดำเนินการตรวจสอบโดยอัตโนมัติบนฐานข้อมูลที่จัดเก็บไว้ เจ้าหน้าที่สามารถพิจารณาได้ว่าผู้ขอลี้ภัยได้สมัครขอลี้ภัยในรัฐสมาชิกสหภาพยุโรปอื่นแล้วหรือผ่านการลักลอบผ่านประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปอื่นอย่างผิดกฎหมายหรือไม่ ซึ่งหากตรวจพบว่าลายพิมพ์นิ้วมือได้เคยถูกบันทึกไว้แล้ว ณ ประเทศสมาชิกอื่น ผู้ที่ขอแสวงหาที่พักพิงหรือผู้ขอลี้ภัยก็จะต้องถูกส่งกลับไปยังประเทศนั้น ๆ นอกจากนี้ ระบบจะไม่จัดเก็บข้อมูลชีวประวัติของบุคคล อาทิ ชื่อ สถานที่เกิด วันเกิด เป็นต้น และในฐานข้อมูลจะไม่ปรากฏรูปภาพและไม่มีระบบการจดจำใบหน้าของบุคคล ซึ่งถือเป็นการรับรองความปลอดภัยของข้อมูลที่ถูกจัดเก็บไม่ให้สามารถตรวจสอบประวัติของบุคคลได้หากไม่ใช้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ

1.2 ฐานข้อมูล DNA ระดับประเทศ ภายใต้อนุสัญญา PrÜm (PrÜm Treaty) โดยฐานข้อมูลนี้มีวัตถุประสงค์ในการสร้างความร่วมมือกันระหว่างประเทศสมาชิก 7 ประเทศ ได้แก่ เบลเยี่ยม เยอรมนี สเปน ฝรั่งเศส ลักซัมเบอร์ก เนเธอร์แลนด์ และออสเตรีย เพื่อพัฒนาระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการต่อต้านการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามพรมแดน และการอพยพเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ด้วยการดำเนินการภายใต้กรอบกฎหมายของสหภาพยุโรป ในอนุสัญญาฉบับนี้วางข้อกำหนดให้รัฐสมาชิกจัดให้มีฐานข้อมูล DNA ในระดับประเทศของตน เพื่อประโยชน์ในการสอบสวนความผิดทางอาญา และการประมวลผลข้อมูลที่เก็บไว้เหล่านั้นจะต้องสอดคล้องกับกฎหมายของแต่ละประเทศ ทั้งนี้ ข้อมูล DNA ตลอดจนข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือที่จัดเก็บไว้ ภาคีคู่สัญญาที่ดำเนินการจัดเก็บจะต้องจัดให้มีรายละเอียดอ้างอิงของข้อมูล (reference data) ซึ่งข้อมูลอ้างอิงนี้สร้างจากส่วนที่ไม่ได้เข้ารหัสของ DNA และข้อมูลอ้างอิงต้องไม่มีข้อมูลใดที่จะสามารถระบุตัวตนของบุคคลผู้เป็นเจ้าของ DNA ได้โดยตรง และในการสืบค้นข้อมูลจะต้องไม่สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ นอกจากนี้ภาคีคู่สัญญา ต้องจัดให้มีหน่วยประสานงานระดับชาติ (National contact point) โดยหน่วยประสานงานนี้จะกำกับการสืบค้นและเปรียบเทียบฐานข้อมูลกับประเทศภาคีคู่สัญญา ด้วยการเปรียบเทียบข้อมูล DNA ตลอดจนลายพิมพ์นิ้วมือกับอุปกรณ์จับคู่ (matching machine) จากระบบคอมพิวเตอร์ในประเทศภาคีคู่สัญญา ประเทศที่ร้องขอข้อมูลสามารถสืบค้นข้อมูลได้โดยอัตโนมัติ กรณีการร้องขอเป็นทางการผ่านหน่วยประสานงานระดับชาติ ภาคีจะดำเนินการโดยการส่ง e-mail เพื่อขอข้อมูล จากนั้นเจ้าหน้าที่ของประเทศที่ถูกร้องขอจะดำเนินการสืบค้นข้อมูลจากหน่วยประสานงานระดับชาติ หากมีข้อมูลตามที่ร้องขอ (hit) เจ้าหน้าที่จะให้ข้อมูลอ้างอิง (ระบุเป็นหมายเลข) ซึ่งหน่วยงานที่ขอจะสามารถใช้ข้อมูลอ้างอิงเพื่อนำไปสืบค้นข้อมูลจากบุคคลที่ถูกจัดเก็บ DNA หรือลายพิมพ์นิ้วมือต่อไป โดยการดำเนินการสืบค้นเหล่านี้ ต้องสอดคล้องกับกฎหมายภายใน รวมถึงกฎระเบียบต่าง ๆ ของประเทศด้วย

2. รูปแบบการนำข้อมูลทางชีวภาพของบุคคลมาใช้ประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของต่างประเทศและในประเทศ พบว่าในต่างประเทศได้มีการนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาปรับใช้ในการพิสูจน์อัตลักษณ์ของบุคคลเพื่อประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ อาทิ การบริหารจัดการผู้อพยพ ผู้ลี้ภัยตามที่ได้มีการจัดทำฐานข้อมูลสำหรับผู้ลี้ภัยและผู้อพยพเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น นอกจากนี้ยังพบว่าในต่างประเทศได้มีกระบวนการรวมครอบครัว (Family Reunification) ด้วยการนำการทดสอบ DNA มาใช้สำหรับการพิสูจน์ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเพื่อประโยชน์ในการรวมครอบครัว ได้แก่ ประเทศเยอรมนี ประเทศอิสราเอล ประเทศฟินแลนด์ และสำหรับประเทศไทยมีการนำการทดสอบ DNA มาปรับใช้ในการหาความสัมพันธ์ทางเครือญาติระหว่างบุคคลเพื่อประกอบการพิจารณาแจ้งการเกิด หรือเพิ่มชื่อในเอกสารทะเบียนราษฎร พร้อมกำหนดเลขประจำตัวประชาชน นอกจากนี้ยังพบว่าในการดำเนินการให้สถานะบุคคลนั้นในทุกกรณีและทุกประเทศได้มีการดำเนินการภายใต้บทบัญญัติของกฎหมาย

เป็นหลัก เช่น ประเทศเยอรมัน ดำเนินการภายใต้ Resident Act ประเทศอิสราเอล ดำเนินการภายใต้ Citizenship Law ประเทศฟินแลนด์ ดำเนินการภายใต้ Aliens Act 2000 (SDK 301/2004) และประเทศไทย ดำเนินการภายใต้ พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

3. รูปแบบการจัดทำฐานข้อมูลทางชีวภาพของบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย จากข้อมูลที่ได้จากการวิจัยข้างต้น พบว่าประเทศไทยควรจัดให้มีฐานข้อมูลทางชีวภาพของบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย โดยการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลทางชีวภาพของบุคคลล้วนมีกฎหมาย อนุสัญญา ข้อตกลงระหว่างประเทศมาเป็นฐานรองรับในการดำเนินการ เนื่องจากข้อมูลทางชีวภาพของบุคคลนั้นเป็นข้อมูลเฉพาะสำหรับบุคคลแสดงถึงอัตลักษณ์เป็นการเฉพาะของบุคคลนั้น ดังนั้นการได้มาซึ่งข้อมูลทางชีวภาพของบุคคลรวมถึงการจัดตั้งฐานข้อมูลชีวภาพดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีกฎหมายให้ฐานอำนาจในการดำเนินการไว้ นอกจากนี้ควรให้ความใส่ใจในประเด็นเรื่องสิทธิส่วนบุคคลและสิทธิมนุษยชนควบคู่กันไปด้วย ในขณะเดียวกันภาครัฐควรกำหนดให้มีหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูลชีวภาพของบุคคลเป็นหน่วยงานหลักเฉพาะเพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางดูแลฐานข้อมูลในภาพรวม และหากมีการจัดตั้งฐานข้อมูลชีวภาพของบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยขึ้นจะเป็นประโยชน์ในการพิจารณาให้สถานะแก่บุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย นอกจากนั้นในอนาคตยังสามารถพัฒนาเป็นกลไกในการควบคุมหรือจัดระเบียบบุคคลในการเคลื่อนย้ายหรือเดินทางข้ามแดนอันจะเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบและป้องกันการกระทำความผิดในลักษณะข้ามชาติได้เป็นอย่างดี

5. เอกสารอ้างอิง

eu-LISA. (2020). **Eurodac – 2019 Annual Report**. European Union Agency for the Operational Management of Large-Scale IT Systems in the Area of.

https://www.thalesgroup.com. (2020). เข้าถึงได้จาก https://www.thalesgroup.com/en/markets/digital-identity-and-security/banking-payment/issuance/id-verification/know-your-customer.

L.A. McCallum, C.Storey,J.P. Whitaker. C.N. Maguire. (8 2014). Familial searching: A specialist forensic DNA profiling service utilising the National DNA Databade to identify unknown offenders via their relative- The UK experience. **Forensic Science international : Genetics**, หน้า 1-9.

Östen Wahlbeck. (2008). Citizenship and immigration in Finland : The Nationality Act 2003 in context. **Canadian Diversity**, 47-50.

Patricia Ehrkamp and Helga Leitner. (2003). BEYOND NATIONAL CITIZENSHIP: TURKISH IMMIGRANTS AND THE (RE)CONSTRUCTION OF CITIZENSHIP IN GERMANY. **Urban Geography**, 127-146.

Paul Luif. (2007). The Treaty of Prüm: A Replay of Schengen? **European Union Studies Association**, Canada.

Pieter Bevelander and Ravi Pendakur. (2009). **Citizenship, Co-ethnic Populations and Employment Probabilities of Immigrants in Sweden**. Germany: Forschungsinstitut zur Zukunft der Arbeit Institute for the Study of Labor.

Torsten Heinemann and Thomas Lemke. (9 September 2014). **The Biology of Citizenship: Immigration, DNA Testing, and the State**. เข้าถึงได้จาก viewpointmag.com: http://viewpointmag.com/